

Területfejlesztési, urbanisztikai szakcikkek – tematikus ajánló
2011. február

Regionális tudomány, területiség

Köszöntjük Enyedi Györgyöt! – In: Tér és Társadalom, 2010. 3. sz., 1-40. p.

A folyóirat több írással is köszönti a 80 éves Enyedi György akadémikust:

- Enyedi György, a „mester”
- Enyedi György, a geográfus
- Enyedi, a regionális tudomány alapítója
- A regionális tudomány „térnyerése”: reális esélyek avagy csalfa délibábok?

Doktori iskolák „félidőben” c. találkozója és konferenciája: konferenciabeszámoló – In: Tér és Társadalom, 2010. 3. sz., 203-226. p.

2010 októberében rendezte meg a PTE Közgazdaságtudományi Kar Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskolája a terület-, település-, vidék- és környezetfejlesztéssel foglalkozó doktori iskolák találkozóját és konferenciáját. A folyóirat ismerteti ennek vitaanyagait:

- Horváth Gyula: A paradigmaváltás szükségessége a magyar területpolitikában – tézisek
- Faragó László: Településfejlesztés . vitaindító tézisek
- Pálné Kovács Ilona: Helyi politika – vitaanyag
- Buday-Sántha Attila: Vidékfejlesztés - vitaanyag
- Buday-Sántha Attila: Környezetvédelem – környezetgazdálkodás

Robert Rowthorn: Combined and Uneven Development: Reflections on the North–South Divide - In: Spatial Economic Analysis, December 2010 (Vol. 5, No. 4), p. 363-388

A cikk Nagy-Britannia 1971 óta tartó strukturális változásának földrajzáról számol be. Dokumentálja az ipari hanyatlás és az új szolgáltatási szféra megjelenésének egyenlőtlen regionális hatását a kettéosztott országban: Északon (Észak-Anglia, West Midlands, Wales, Skócia) és Délen (Britannia többi részén). A mellékletben az exportbázist elemzi, és egy egyszerű matematikai képlettel összeköti a regionális versenyképességet, a foglalkoztatottságot, a költségvetési pénzmegosztást, a populációt és a migrációt.

Angol nyelvű cikk!

Fejlesztéspolitika

Dr. Nyikos Györgyi: Aktualitások a fejlesztéspolitika területéről: kondicionalitás és eredményorientáltság, illetve kohéziós politika versus területfejlesztés – In: Területi Statisztika, 2011. 1. sz., 38-51. p.

A cikk a fejlesztéspolitika vizsgálatát a gazdasági környezet elemzésével kezdi, majd kitér a különböző fogalmi kérdésekre: területfejlesztés, területi kohézió, fejlesztéspolitika. Ezek egymásra hatását, összefüggéseit, viszonyrendszerét tárgyalja a szerző.

Dr. Lukovics Miklós – Dr. Kovács Péter: A magyar kistérségek versenyképessége – In: Területi Statisztika, 2011. 1. sz., 52-71. p.

A Szegedi Tudományegyetemen kidolgozott módszertan szerint készült a tanulmány, mely a 174 kistérség versenyképességét igyekszik feltérképezni. Megismerhetjük a részletes módszertani paramétereket, adatállományt, metódust. A cikk közöl egy 2008-as versenyképességi rangsort is a kistérségekről.

S. Beiglböck, E. Dallhammer, S. Geier: Wohin die Regionalförderung floss – In: Raum, 2010/79. 42-44. pp.

2000 és 2006 között kb. egy milliárd euro jutott az Európai Regionális Fejlesztési Alapon keresztül Ausztriának. Összefoglalás a fejlesztési források felhasználásáról.

Német nyelvű cikk

Kovács Sándor Zsolt: A tudás szerepe a regionális fejlesztésben: beszámoló a Magyar Regionális Tudományi Társaság VIII. vándorgyűléséről – In: Területi Statisztika, 2011. 1. sz., 90-94. p.

A tavaly decemberben tartott vándorgyűlés főbb témái a tudás, kutatás-fejlesztés és az egyetemek regionális fejlesztésben játszott szerepe volt. Az összefoglaló írás az elhangzott előadásokról számol be. Többek között szó esett a tudástermelés és az egyenlőtlen fejlődés kapcsolatáról, az egyetemek egy érdekes, új funkciójáról, a helyi és társadalmi szerepvállalásról, a felsőoktatási intézmények és a gazdasági szereplők közötti kutatási együttműködésről. Ezen kívül szekcióüléseket is tartottak a vándorgyűlésen, ezek témái voltak: egyetem és régió, kutatás-fejlesztés területi problémái, tudásalapú gazdaság, kreatív ipar.

Raum-Portrait: Lavanttal – In: Raum, 79/2010., 10-21. pp.

Lavanttal Kelet-Karintia és Steierland határán húzódó, ipari- és barnaszénbányászati múlttal rendelkező, a közelmúltig gazdasági és strukturális nehézségekkel küzdő perifériális terület. A térség 2007-2013-ra készített fejlesztési tervében a gazdasági kutatás-fejlesztés, az innováció, oktatás-képzés áll kiemelt helyen. A közlekedésföldrajzi adottságai (A2 autópálya, Lavant folyó, Koralm alagutak, átszerveződő vasúthálózat) a Keleti-tenger – Adria korridor részeként problémás övezetből mintarégióvá változtatták. Mindez a helyi struktúrák átalakulásával is járt. Az 1964-es első gazdasági sokktól napjainkig tartó folyamatok és a jövőbeni tervek áttekintése.

Néhány cím:

- Probléma-és mintarégió: A szerkezeti sokktól a regionális önszerveződésig
- Az autópálya és a Koralmbahn között
- A jövő lehetőségei: Kooperáció, hálózatok, vasútfejlesztés

Német nyelvű cikkek!

Universités: Territoires, mutations, défis = Urbanisme, 2010. Hs. 38.

Tematikus szám a franciaországi egyetemi városokról.

Néhány cím:

- Az egyetemek nyitni akarnak a társadalom felé
- Belépő a tudástársadalomba
- Öko-kampuszok társulása

- Zöld kampuszok: nemzetközi összehasonlító vizsgálat (Bordeaux, Kanada)
- Az egyetemet és a várost hagyományosan erős szálak kötik össze
- Egy racionalizált és a városba integrált egyetem: Université François Rabelais

Francia nyelvű cikkek!

Gemeinden in Strukturdilemma – In: Raum, 2010/79. 22-42. pp.

Tematikus összeállítás Ausztria önkormányzati rendszerének funkcionális, strukturális és finanszírozási problémáiról, egy jövőbeli szerkezeti reform lehetőségéről.

Néhány cím:

- Önkormányzat, szubszidiaritás és az új public management: Állandóság és változás a községek szerepfelfogásában
- A községek pénzügyi alapjai
- A polgármesteri imázsválság: Kaiser-Blues a városházákban
- Községi pénzgyárak
- Községi együttműködések: vizsgálati terület egy jövőbeli strukturális reformhoz

Német nyelvű cikkek!

Rólunk

Rudan Pál: Bemutatkozik a Dokumentációs Központ – In: Építésügyi Szemle, 2010. 5. sz., 150-152. p.

A Dokumentációs Központ munkájának, működésének, feladatainak ismertetése.

Városok

Special Issue: Urban Networks and Network Theory – In: Urban Studies, November 2010 (Vol. 47, No. 13), p. 2723-2911

- Bevezető: Városi hálózatok és hálózattelmélet: a város, mint többszörös hálózati kapcsolódási pont
- Globalizáció, hálózatépítés, urbanizáció: gondolatok az információs kor térbeli dinamikájáról
- Számít-e a távolság az internet korában?
- Svájc mint egyetlen nagyvárosi terület? Tanulmány az ingázási hálózatról az országban
- Agglomerációs gazdaságok feketedoboza: városok versenyképességének mérése nemzetközi cégek hálózatain keresztül
- Hatékony városi hálózatok: több, mint kapcsolat, kevesebb, mint uralkodás és irányítás

Angol nyelvű cikk!

Gert-Jan Hospers: Lynch's The Image of the City after 50 Years: City Marketing Lessons from an Urban Planning Classic - In: European Planning Studies, December 2010 (Vol. 18, No. 12), p. 2073-2081

A cikk Kevin Lynch 50 évvel ezelőtt publikált könyvének, az Image of the City-nek hatásáról és utóéletéről referál. A könyv alapelveket fektetett le a városkép meghatározásában, köszönhetően annak az eredeti megközelítésnek, hogy az emberek hogyan látják épített környezetüket. Az évek során ez a könyv a várostervezők egyik alpműve, amely jelenleg is aktuális és releváns. Ebben az

összefüggésben a szerző azt vizsgálja, hogy nemcsak várostervezők, de városmarketingesek is tanulhatnak Lynch művéből. A szerző a könyv rövid összefoglalója után felvázolja a lehetőségeket a lynch-i módszer városmarketingre való alkalmazására, majd 3 város Helsinki (Finnország), Bielefeld (Németország), Enschede (Hollandia) esettanulmányának példáját mutatja be. Következtetésként javasolja a városmarketinggel foglalkozó szakemberek számára, hogy egy „képeslap-teszt” alapján vizsgálják meg a város épített környezete és a város marketingje közötti kapcsolatot.

Angol nyelvű cikk!

D. Boudrier, J-L Msika és L. Dupont: Du quartier à l'éco-quartier – In: Urbanisme, 2010/nov.-dec. nro375., 4-5. pp.

A francia Területfejlesztési Minisztérium (MEEDDM) fenntartható városfejlesztési programja bevezette az öko-negyed fogalmát. Összeveti a fogalmakat a betöltött funkciók, a megvalósítandó célok, illetve a térbeli-társadalmi strukturáltság jellemzői alapján.

Francia nyelvű cikk!

F. Winter: La rénovation urbaine est-elle soluble dans l'insécurité? – In: Urbanisme, 2010/nov.-dec., nro375., 23-24. pp.

A külvárosi negyedek gettósodása a közbiztonság megromlásával jár. A városrehabilitációs programok hatékonyságát az utóbbi években megkérdőjelezzik. A szerző a programok folytatása mellett érvel, a lakossági részvétel emelésével. A társadalmi feszültségek és szociális problémák kezelésére önmagában nem megoldás, de fontos eszköz.

Francia nyelvű cikk!

Területi tervezés

Laila Kule; August E. Røsnes: Planning Control on the Northern European Periphery - In: European Planning Studies, December 2010 (Vol. 18, No. 12), p. 2027-2048

Litvánia és Norvégia új jogi keretet teremtett a nemzeti tervezési rendszerében és a tervezés ellenőrzésében. A tanulmány a hasonlóságokat és a különbségeket hasonlítja össze a két tervezésellenőrzési rendszerben és vizsgálja a kapcsolódó tendenciákat a legutóbb használt tervezési jogszabályokban. Ezek a jogszabályok nem támasztják alá a két tervezési rendszer közötti hasonlóságok tendenciáját, épp ellenkezőleg, az eltérések különböző megközelítéseket takarnak a tervezésellenőrzési módokban.

Angol nyelvű cikk!

Bruno Zanon: Planning Small Regions in a Larger Europe: Spatial Planning as a Learning Process for Sustainable Local Development - In: European Planning Studies, December 2010 (Vol. 18, No. 12), p. 2049-2072

A cikk európai területi és regionális tervezési eljárásokat vizsgál az unió tagállamaiban és régióiban egy észak-olaszországi esettanulmány példája alapján. Célja, hogy az európai területi tervezést egy olyan „tanulógép” (Faludi, 2008) határozza meg, amely támogatja a kölcsönös tanulást és együttműködést, valamint a felsőbb rendszereknek és finanszírozási programoknak való megfelelés kényszerének leküzdését ahelyett, hogy megreformálja a szokásos eljárásokat és a területi tervezést.

Angol nyelvű cikk!

Turizmus, szabadidő

Peter Lugosi, David Bell, Krisztina Lugosi: Hospitality, Culture and Regeneration: Urban Decay, Entrepreneurship and the 'Ruin' Bars of Budapest - In: Urban Studies, December 2010 (Vol. 47, No. 14) p. 3079-3101

A cikk a vendéglátás, kultúra és a városrehabilitáció összefüggéseit vizsgálja a romkocsmákban; azokon a szórakozóhelyeken, amelyek omladozó épületekben működnek Budapesten. Összefoglalja a kultúra és városrehabilitáció területén keletkezett korábbi szakirodalmat, és rávilágít a vendéglátás szerepére a felmerült vitákban. A szerzők kifejtik a rom-jelenség fejlődését, és demonstrálják, hogyan virágzik a vendéglátás a városi helyszínek szociális és fizikai bomlása ellenére, hogyan használják ki a vállalkozók a rehabilitációban résztvevő különböző szereplők közötti konfliktusokat és a rehabilitációs folyamatban milyen szerepe van a mobilizálható romkocsmáknak. A cikk illusztrálja, hogyan tartják fent ezeket a helyeket és a kulturális termékek széles skálája hogyan kapcsolható össze és mozgósítható a vendéglátásban.

Angol nyelvű cikk!

Kulinarische Regionalentwicklung – In: Raum, 2011/80. 20-39. pp.

Tematikus összeállítás az osztrák belföldi turizmus új vonásairól. Az egyes tájak speciális, helyi íz- és ízlésvilágát reprezentáló rendezvények, szolgáltatások, termékek iránti megnövekedett érdeklődés a vidékek gazdasági életének legfontosabb alakítójává vált. A bor-, fesztivál- és ínycurizmus a gazdasági lehetőségek mellett kulturális potenciállal is bír, amit a területfejlesztési folyamatokban is figyelembe vesznek.

Néhány cím:

- Horti Oia és Közép-karintiai Blondvieh: a fogyasztástól a helyi specialitássá válásig
- Re-lokalizált élelmiszergyártás: Gyakran túlértékelik
- Osztrák ínycrégiók
- A termékek iránti szolidaritás és a régiók felelőssége
- DAC borvidék: A zöld veitliniben benne van az egész régió
- Walserstolz: Egy sajt hitelesíti a regionális kormányzást

Német nyelvű cikkek!

Jeunesses : lieux et liens = Urbanisme, 2010/nov.-dec., nro 375. 45-80. pp.

Tematikus összeállítás a fiatalok városi térhasználatáról, a közösségi élet új vonásairól. Fontosabb témák:

- A fiatalság a szórakozás ideje? :Szociológusok a szabadidő eltöltésének új, korspecifikus formáiról és a térbeli megjelenéséről.
- Fiatal bűnözők birodalma: hiedelmek és tények a gettósodó városrészek bandáiról.
- Külvárosi fiatalok: Hogyan élnek, gondolkodnak és tevékenykednek a külvárosi fiatalok, különös tekintettel a bevándorlók, illetve leszármazottaik csoportjainak csoportjaira.
- Fiatal munkások a szállókon, diákok az egyetemi városban...: A közösségi együttélés színterei.
- A Net politikája:
- A flash mob

Francia nyelvű cikkek!

Nyilvántartás

S. Semichon: Foncier, construction, logement et société de l'information – In: Urbanisme, 2010/nov.-dec., nro375., 26-27. pp.

A földterületekről, az ingatlanokról, illetve ezek használatáról szóló információk iránti igény egyre nagyobb és egyre kifinomultabb. A földhivatali, ingatlan-, lakás- és építésügyi nyilvántartások egyre gyarapodnak, gyakran jelentős tartalmi átfedésekkel. Az adatbankok hatékonyabb kihasználása, összehangolása vált szükségessé. A francia CNIS jelentése két kutatásra alapozottan több fejlesztési javaslatot is kidolgozott, elsősorban statisztikai nézőpontból.

Francia nyelvű cikk!

Forrás:

Hámory Zsófia, Tóth Laura, Varju Zsuzsanna